

תנ"ך לעולים חדשים

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק שני	—	(15×5)	—	75 נקודות
סה"כ	—			100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

מותר להשתמש במילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

השאלות

פרק ראשון (25 נקודות)

ענה על שאלה 1 – שאלת חובה.

שים לב: בשאלה זו עליך לענות על שני סעיפים: על סעיף א (15 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (10 נקודות).

מההתנחלות לשופטים ולמלוכה

1. קרא שמואל א, א' 18-1.

א ויהי איש אחד מן-הרמתים צופים מהר אפרים ושמׁוֹ אֱלֹקָהּ
ב בן-ירחם בן-אליהוא בן-תחזו בן-צוף אפרתי: ולו שתי נשים
שם אחת חנה ושם השנית פננה ויהי לפננה ילדים ולחנה
ג אין ילדים: ועלה האיש ההוא מעירו מימים וימימה
להשתחות ולזבח לה צבאות בשלה ושם שני בני-עלי
ד חפני ופנחס כהנים לה: ויהי היום ויזבח אלקנה ונתן
ה לפננה אשתו ולכל-בניה ובנותיה מנות: ולחנה יתן מנה
ו אחת אפים כי את-חנה אהב וה' סגר רחמה: וכעסתה
צרתה גם-פעם בעבור הרעמה כי-סגר לה בעד רחמה:
ז וכן יעשה שנה בשנה מדי עלתה בבית ה' כן תכעסנה
ח ותבכה ולא תאכל: ויאמר לה אלקנה אישה חנה למה
תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ידע לבבך הלא אנכי טוב
ט לך מעשרה בנים: ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי
י שתה ועלי הפהן ישב על-הכפא על-מוזות היכל ה': והיא
יא מרת נפש ותתפלל על-ה' ובכה תבכה: ותדר נדר ותאמר
לה צבאות אס-דאה תראה בעני אמתך וזכרתני ולא-
תשכח את-אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו
יב לה כלימי חיו ומזרה לא-יעלה על-ראשו: והיה כי
י הרבתה להתפלל לפני ה' ועלי שמר את-פיה: וחנה היא
מדברת על-לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה
עלי לשכרה:

(שים לב: המשך הקטע וסעיפי השאלה בעמוד הבא)

וַיֹּאמֶר אֵלָיוּ עַד־מָתִי תִשְׁתַּכְּרִין הַסִּידִי יד
 אֶת־יֵינֶךָ מֵעַלְיֶךָ: וַתֵּעַן חַנָּה וַתֹּאמֶר לֹא אֲדֹנִי אִשָּׁה קִשְׁת־ טז
 רוּחַ אֲנֹכִי וַיֵּין וְשֹׂכֵר לֹא שְׁתִּיתִי וְאִשְׁפֹּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי ה':
 אֶל־תִּתֵּן אֶת־אֲמַתְךָ לִפְנֵי בַת־בְּלִיעַל כִּי־מֵרֹב שִׂיחִי וְכַעֲסִי טז
 דִּבַּרְתִּי עַד־הַנֶּה: וַיַּעַן עָלָיו וַיֹּאמֶר לְכִי לְשָׁלוֹם וְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל י
 יִתֵּן אֶת־שְׁלָתְךָ אֲשֶׁר שְׁאַלְתָּ מֵעַמּוֹ: וַתֹּאמֶר תִּמְצָא שְׁפַחַתְךָ יח
 חֵן בְּעֵינֶיךָ וְתִלָּךְ הָאִשָּׁה לְדֶרֶכָּה וְתֹאכַל וּפְנִיָּה לֹא־הִיוּ־לָהּ
 עוֹד:

ענה על סעיף א (חובה).

בקטע שלפניך מתוארים הצער של חנה והעידוד שאלקנה מנסה לעודד אותה.

א. (1) הבא שתי סיבות לצער של חנה, והסבר אותן. בסס את דבריך על הכתוב.
 (8 נקודות)

(2) ציין שלוש פעולות של חנה המבטאות את הצער שלה. (7 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. (1) פֶּרַט שתי דרכים שבהן ניסה אלקנה לעודד את חנה. בסס את דבריך על הכתוב.
 (6 נקודות)

(2) במה המצב של אלקנה שונה מן המצב של חנה? בסס את דבריך על הכתוב.
 (4 נקודות)

ג. (1) כיצד פעלה חנה כדי לשנות את הגורל שלה? בסס את דבריך על הכתוב.
 (4 נקודות)

(2) עלי נוזף בחנה על ההתנהגות שלה בהיכל ה'.

קרא פסוקים 15-16 בקטע שלפניך.

על פי פסוקים אלה, מהו ההסבר של חנה להתנהגות שלה בהיכל ה'?
 (6 נקודות)

פרק שני (75 נקודות)

בפרק זה חמישה נושאים, ובכל נושא שתי שאלות (שאלות 2-11).

בחר בשאלה אחת מכל נושא, וענה עליה לפי ההוראות.

עליך לענות בפרק זה על חמש שאלות סך הכול (לכל שאלה – 15 נקודות).

בריאת העולם

ענה על אחת מן השאלות 2-3.

2. קרא בראשית, ב', 1-7; 21-23.

בראשית, ב', 1-7

א וַיִּכְלֹ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צִבְאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל-מְלַאכְתּוֹ
ב אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי
בּו שְׁבֹת מִכָּל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:
ד אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאם בַּיּוֹם עֲשׂוֹת הָ:
ה אֱלֹהִים אָרֶץ וּשְׁמַיִם: וְכָל-שֵׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בָאָרֶץ וְכָל-
עֹשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם יִצְמַח כִּי-לֹא הִמְטִיר הָ: אֱלֹהִים עַל-הָאָרֶץ
ו אָדָם אִין לַעֲבֹד אֶת-הָאֲדָמָה: וְאֵד יַעֲלֶה מִן-הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה
ז אֶת-כָּל-פֶּנִּי הָאֲדָמָה: וַיִּיצֹר הָ: אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם עֹפֹר
מִן-הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:

בראשית, ב', 21-23

כא וַיִּפֹּל הָ: אֱלֹהִים וַתִּדְּמָה עַל-הָאָדָם וַיִּישָׁן
כב וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעָתּוֹ וַיִּסְגֹּד בָּשָׂר תַּחְתָּנָה: וַיִּבֶן הָ: אֱלֹהִים וַ-
אֶת-הַצֵּלַע אֲשֶׁר-לָקַח מִן-הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבָאֶה אֶל-הָאָדָם:
כג וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעֵם עָצָם מֵעַצְמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת
יִקְרָא אִשָּׁה כִּי יֵאֱמָשׁ לִקְחָהּ-זֹאת:

א. קרא פסוקים 1-3 שלפניך.

פסוקים אלה הם הפתיחה לקידוש הנאמר בערב שבת.

ציין על פי הפסוקים שני פרטים המבדילים את השבת מן הימים האחרים של השבוע.

בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

ב. קרא פסוקים 7, 21-23 שלפניך.

(1) הסבר מה רומז פסוק 7 בנוגע למשמעות הכינוי "אדם", ומהו מדרש השם לכינוי

"אשה" על פי פסוק 23. (4 נקודות)

(2) יש הטוענים כי בקטעים שלפניך באה לידי ביטוי העליונות של האדם על האישה.

בסס טענה זו על הכתוב. (5 נקודות)

3. קרא בראשית, ו', 14-5; 17-18.

בראשית, ו', 14-5

וַיֹּאמֶר ה' כִּי רְבֵה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל-יֶצֶר מַחְשְׁבֹתָהּ
 לָבוֹ רָק רָע כָּל-הַיּוֹם: וַיִּנָּחֶם ה' כִּי-עָשָׂה אֶת-הָאָדָם
 בָּאָרֶץ וַיִּתְּעַצֵּב אֶל-לְבוֹ: וַיֹּאמֶר ה' אֲמַחֶה אֶת-הָאָדָם
 אֲשֶׁר-בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד-בְּהֵמָה עַד-
 רֶמֶשׂ וְעַד-עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נִחַמְתִּי בִּי עֲשִׂיתֶם: וְנָח מִצָּא חַן
 בְּעֵינֵי ה':
 אֱלֹהִים תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹדָתוֹ אֶת-
 הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ-נֹחַ: וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת-שֵׁם אֶת-
 חָם וְאֶת-יָפֶת: וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמְלֹא הָאָרֶץ
 חָמָס: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶת-הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי-הִשְׁחִית כָּל-
 בָּשָׂר אֶת-דְּרָכָהּ עַל-הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ
 קָץ כָּל-בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי-מְלֹאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנֵּנִי
 מַשְׁחִיתָם אֶת-הָאָרֶץ: עֲשֵׂה לָךְ תֵּבַת עֲצֵי-גֹפֶר קַנִּים תַּעֲשֶׂה
 אֶת-הַתֵּבָה וְכִפַּרְתָּ אֹתָהּ מִבֵּית וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר:

בראשית, ו', 17-18

וַאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת-הַמִּבּוּל מֵיִם עַל-הָאָרֶץ
 לְשַׁחַת כָּל-בָּשָׂר אֲשֶׁר-בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר-
 בָּאָרֶץ יָגוּעַ: וְהִקְמַתִּי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּךָ וּבִאֲתָ אֶל-הַתֵּבָה אֹתָהּ
 וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְנִשְׁי-בְנֶיךָ אִתְּךָ:

א. בפסוקים 5-7 מתוארים ארבעה שלבים בתגובת ה' על החטאים של בני האדם.

ציין את ארבעת השלבים, והסבר כל אחד מהם. (7 נקודות)

ב. (1) דמותו של נֹחַ בפסוקים 8-9 מנוגדת לתיאור האדם בפסוק 5.

מהו הניגוד? (3 נקודות)

(2) בשני הקטעים שלפניך יש ביטוי ל"שכר ועונש".

הסבר איך השכר והעונש באים לידי ביטוי בקטעים אלה. (5 נקודות)

אבות האומה

ענה על אחת מן השאלות 4-5.

4. קרא בראשית, כ"א, 9-13.

ט וַיֵּרָא שְׂרָה אֶת־בֶּן־הָגָר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר־
י יָלְדָה לְאַבְרָהָם מִצְחָק: וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גֵּרֶשׁ הָאִמָּה הַזֹּאת
וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירֶשׁ בֶּן־הָאִמָּה הַזֹּאת עִם־בְּנֵי עַם־יִצְחָק:
כ וַיִּרַע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם עַל אֹדֶת בָּנָו: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יָרֵעַ בְּעֵינֶיךָ עַל־הַנָּעַר וְעַל־אִמָּתְךָ כֹּל אֲשֶׁר
י תֹאמַר אֵלֶיךָ שְׂרָה שָׂמַע בְּקֹלָהּ כִּי בִיצְחָק יִקְרָא לָךְ זֶרַע: וְגַם
אֶת־בֶּן־הָאִמָּה לְגֹוי אֲשִׁימֶנּוּ כִּי זֶרַעְךָ הוּא:

א. ציין שלושה מן הכינויים שבהם מכונה ישמעאל בפסוקים אלה, והסבר מה מלמד כל כינוי

על היחס של הדובר אל ישמעאל. (6 נקודות)

ב. (1) מה דורשת שרה מאברהם, ומהי תגובת אברהם על דרישה זו? (4 נקודות)

(2) על פי פסוקים 12-13, מדוע הדרישה של שרה מוצדקת בעיני ה', וכיצד ה' מרגיע את

אברהם? (5 נקודות)

5. קרא בראשית, כ"ח, 1-9.

א וַיִּקְרָא
 יִצְחָק אֶל-יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיֹּצִיאוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא-תִקַּח
 ב אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן: קוֹם לֶךְ פְּדֹנָה אֶרֶס בֵּיתָה בְּתוּאֵל אָבִי
 ג אֹמֶךְ וְקַח-לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לְבֶן אָחִי אֹמֶךְ: וְאֵל שְׂדֵי
 ד יִבְרָךְ אֶתְךָ וַיְפָרֶךְ וַיִּרְבֶּךְ וְהָיִיתָ לְקָהֹל עַמִּים: וַיִּתֶּן-לְךָ אֶת-
 ה בְּרֶכֶת אַבְרָהָם לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְךָ לְרִשְׁתְּךָ אֶת-אֶרֶץ מִגְרִיךְ
 וְאֶשְׁרֶ-נָּתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם: וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת-יַעֲקֹב וּלְךָ
 וּפְדֹנָה אֶרֶס אֶל-לְבֶן בֶּן-בְּתוּאֵל הָאֶרְמִי אָחִי רַבֵּקָה אִם
 ו יַעֲקֹב וַעֲשׂו: וַיֵּרָא עֲשׂו כִּי-בִרְךְ יִצְחָק אֶת-יַעֲקֹב וַשְׁלַח אֹתוֹ
 ז פְּדֹנָה אֶרֶס לְקַחַת-לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיֵּצֵא עָלָיו
 ח לְאֹמֶד לֹא-תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן: וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל-
 ט אָבִיו וְאֶל-אִמּוֹ וּלְךָ פְּדֹנָה אֶרֶס: וַיֵּרָא עֲשׂו כִּי רָעוֹת בְּנוֹת
 כְּנָעַן בְּעֵינֵי יִצְחָק אָבִיו: וּלְךָ עֲשׂו אֶל-יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת-
 מַחֲלָת וּבֶת-יִשְׁמָעֵאל בֶּן-אַבְרָהָם אַחֻזַּת נְבִיּוֹת עַל-נָשָׁיו לוֹ
 לְאִשָּׁה:

א. קרא פסוקים 1-5 בקטע שלפניך.

(1) ציין שני ציוויים שיצחק מצווה את יעקב, ושתי ברכות שיצחק מברך את יעקב.
 (6 נקודות)

(2) קרא גם בראשית, כ"ז, 20-27.

הקטע שלפניך והקטע מבראשית, כ"ז עוסקים בברכה שנתן יצחק ליעקב.
 הסבר את ההבדל בין הדרך שבה השיג יעקב את הברכה בבראשית, כ"ז, ובין הדרך
 שבה הוא קיבל את הברכה בבראשית, כ"ח. (6 נקודות)

ב. קרא פסוקים 6-9 בקטע שלפניך.

מן המסופר בפסוקים אלה נראה שעשו מנסה למצוא חן בעיני יצחק.
 כיצד עשו מנסה לעשות זאת? (3 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 10

עבדות וחירות

ענה על אחת מן השאלות 6-7.

6. קרא שמות, ב', 1-15.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֹוִי וַיִּקַּח אֶת-בֵּת-לֹוִי: וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד
בֶּן וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי-טוֹב הוּא וַתַּצְפְּנֶהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים: וְלֹא-
יָכֹלָה עוֹד הַצְּפִינוֹ וַתִּקַּח-לוֹ תֵּבֶת גָּמָא וַתַּחמְרָה בַּחמֹר וּבִזְמַת
וַתִּשֶׂם בָּהּ אֶת-הַיֶּלֶד וַתִּשֶׂם בְּסוּף עַל-שֵׁפֶת הַיָּאֹר: וַתִּתְּצֵב
אָחִיתוֹ מֵרְחֹק לִדְעָה מַה-יַּעֲשֶׂה לוֹ: וַתֵּרֶד בֵּת-פְּרָעָה לְרַחֵץ
עַל-הַיָּאֹר וַנִּעְרַתֶּיהָ הַלֵּכֶת עַל-יַד הַיָּאֹר וַתֵּרָא אֶת-הַתֵּבָה
בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח אֶת-אִמָּתָהּ וַתִּקְחָהּ: וַתִּפְתַּח וַתֵּרָא הוּא
אֶת-הַיֶּלֶד וְהִנֵּה-נָעַר בֶּכֶה וַתַּחמֶל עָלָיו וַתֹּאמֶר מִי־לִי
הָעִבְרִים זֶה: וַתֹּאמֶר אָחִיתוֹ אֶל-בֵּת-פְּרָעָה הַאֵלֶךְ וּקְרֵאתִי
לָךְ אִשָּׁה מִיָּנֻקַּת מֶן הָעִבְרִית וַתִּינַק לָךְ אֶת-הַיֶּלֶד: וַתֹּאמֶר-
לָהּ בֵּת-פְּרָעָה לָכִי וַתֵּלֶךְ הָעֹלָמָה וַתִּקְרָא אֶת-אִם הַיֶּלֶד:
וַתֹּאמֶר לָהּ בֵּת-פְּרָעָה הִילִיכִי אֶת-הַיֶּלֶד הַזֶּה וְהִנָּקְהוּ לִי
וְאֲנִי אֶתֵּן אֹתוֹ שֶׁכֶּרֶךְ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד וַתִּנָּקְהוּ: וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד
וַתֵּבֵאֵהוּ לְבֵת-פְּרָעָה וַיְהִי-לָהּ לְבֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר
כִּי מִן-הַמִּים מְשִׁיתֶהוּ: וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא
אֶל-אָחִיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרִי מֶכָּה אִישׁ-עִבְרִי
מֵאֲחִיו: וַיִּפֶּן כָּה וְכָה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ וַיֵּךְ אֶת-הַמִּצְרִי
וַיִּטְמְנֶהוּ בַּחֹל: וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי-אֲנָשִׁים עִבְרִים
נֹצִים וַיֹּאמֶר לְרֹשֶׁע לָמָּה תִּכָּה רֹעֶךָ: וַיֹּאמֶר מִי שְׂמֹךְ לְאִישׁ
שֶׁר וּשְׁפֹט עָלֵינוּ הִלְדָּגְנִי אֶתָּה אָמַר כֹּאשֶׁר הִרְגָּת אֶת-
הַמִּצְרִי וַיֵּרָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אָכֵן נֹדַע הַדָּבָר: וַיִּשְׁמַע פְּרָעָה
אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּבְקֹשׁ לַהֲרֹג אֶת-מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי
פְּרָעָה וַיָּשֶׁב בְּאֶרֶץ-מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל-הַבְּאֵר:

- א.** בקטע שלפניך מסופר על שלוש נשים שהצילו את משה.
מי הן, וכיצד עזרה כל אחת מהן להציל את משה?
בסס את דבריך על הכתוב. (9 נקודות)
- ב.** קרא פסוקים 11-13 בקטע שלפניך.
משה גדל אצל בת פרעה, ובכל זאת, על פי הכתוב, הוא חש קשר אל אחיו המשועבדים.
הבא מן הכתוב שני עניינים המוכיחים טענה זו, והסבר אותם. (6 נקודות)

7. קרא שמות, ג', 10-1.

א ומֹשֶׁה הָיָה רֹעֶה
אֶת־צֹאן יִתְרוֹ חֹתֶנּוּ כֹהֵן מִדִּין וַיִּנְהַג אֶת־הַצֹּאן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר
ב וַיָּבֹא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים חֹרֶבָה: וַיֵּרָא מֶלֶאךָ ה' אֵלָיו בְּלִבְת־
אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בַּעַר בָּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ
ג אָכַל: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶסְדֶּה־נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־הַמְּרֹאֶה הַגָּדֹל
ד הַזֶּה מִדּוֹעַ לֹא־יִבְעַר הַסֵּנֶה: וַיֵּרָא ה' כִּי סָר לִרְאוֹת וַיִּקְרָא
אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הֲנִנִי:
ה וַיֹּאמֶר אֶל־תִּקְרַב הֵלֶם שֶׁל־נִעְלִיךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם
ו אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמֶּת־קֹדֶשׁ הוּא: וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹהֵי
ז אַבִּיךָ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהִם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה
ח פָּנָיו כִּי יֵרָא מִהִבֵּט אֶל־הָאֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר ה' רֵא וְרֵא רְאִיתִי
אֶת־עַנְי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת־צַעֲקָתָם שְׁמַעְתִּי מִפְּנֵי
ט נַגְשָׁיו כִּי יִדְעָתִי אֶת־מַכְאֲבָיו: וְאֵיךְ לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם
וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן־הָאָרֶץ הַהִוא אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה אֶל־אֶרֶץ
י זֵבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ אֶל־מָקוֹם הַפְּנִיעֵנִי וְהַחֲתִי וְהָאֶמְרִי וְהַפְּרִי
ט רְאִיתִי וְהַיּוֹבֹסִי: וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלָי וְגַם־
י רְאִיתִי אֶת־הַלֶּחֶן אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם: וְעַתָּה לֵךְ
וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל־פְּרֹעֶה וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם:

א. אלוהים קורא למשה מתוך הסנה ומשה מגיב על הקריאה בשתי דרכים שונות.

הסבר במילים שלך את התגובה של משה בפסוק 4, ואת התגובה שלו בפסוק 6.

(6 נקודות)

ב. (1) קרא פסוקים 7-8 בקטע שלפניך.

על פי פסוקים אלה, מדוע החליט האל להתערב בנעשה, ומה התכוון לעשות?

בסס את דבריך על הכתוב.

(5 נקודות)

(2) קרא פסוקים 9-10 בקטע שלפניך.

מהו התפקיד של משה בתכנית האלוהית? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

המסגרת החוקית של העם

ענה על אחת מן השאלות 8-9.

8. קרא שמות, כ', 8-11.

זָכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת לְקֹדֶשׁ: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל-
מְלֹאכֶתְךָ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא-תַעֲשֶׂה כָל-
מְלֹאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וּבְהֵמָתְךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר
בְּשַׁעְרֶיךָ: כִּי שֵׁשֶׁת-יָמִים עָשָׂה ה' אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ
אֶת-הַיָּם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל-כֵּן בֵּרַךְ
ה' אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ:

א. על פי הקטע שלפניך, מהי הסיבה לאיסור המלאכה ביום שבת? (8 נקודות)

ב. קרא גם שמות, כ"ג, 12.

על פי פסוק זה, מהו הנימוק לאיסור המלאכה בשבת? (7 נקודות)

9. קרא ויקרא, י"ט, 1-4.

וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:
אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת-שַׁבְּתִי תִשְׁמְרוּ אֲנִי ה'
אֱלֹהֵיכֶם: אֶל-תִּפְּנֹוּ אֶל-הָאֱלֹלִים וְאֵלֶּהֶי מִסִּכָּה לֹא תַעֲשׂוּ
לָכֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

א. קרא פסוק 2 בקטע שלפניך.

הסבר מה ה' דורש מבני ישראל בפסוק זה. (3 נקודות)

ב. קרא פסוקים 3-4 בקטע שלפניך.

(1) הסבר שלוש מן הדרישות שה' דורש מבני ישראל בפסוקים אלה. (9 נקודות)

(2) הסבר את הקשר בין דרישות אלה ובין הדרישה שבפסוק 2. (3 נקודות)

עם אחד שתי ממלכות

ענה על אחת מן השאלות 10-11.

10. קרא מלכים ב, י"ז, 1-6, 22-24.

מלכים ב, י"ז, 6-1

א
בשנת שתים עשרה
לאחז מלך יהודה מלך הושע בן-אלה בשמרון על-ישראל
ב תשע שנים: ויעש הרע בעיני ה' רק לא כמלכי ישראל
ג אשר היו לפניו: עליו עלה שלמנאסר מלך אשור ויהי-לו
ד הושע עבד וישב לו מנחה: וימצא מלך-אשור בהושע קשר
אשר שלח מלאכים אל-סוא מלך-מצרים ולא-העלה מנחה
ה למלך אשור כשנה בשנה ויעצרהו מלך אשור ויאסרהו בית
ו בלא: ויעל מלך-אשור בכל-הארץ ויעל שמרון ויצר עליה
ז שלש שנים: בשנת התשעית להושע לכד מלך-אשור את-
שמרון ויגל את-ישראל אשורה וישב אותם בחלח ובחבור
נהר גוזן וערי מדי:

מלכים ב, י"ז, 22-24

בב
ג וילכו בני
ד ישראל בכל-חטאות ירבעם אשר עשה לא-סרו ממנה: עד
ה אשר-הסיר ה' את-ישראל מעל פניו כאשר דבר ביד כל-
ו עבדיו הנביאים ויגל ישראל מעל אדמתו אשורה עד היום
ז הוזה: ויבא מלך-אשור מבבל ומכוּתָה ומעוא
ח ומחמת וספרוים וישב בערי שמרון תחת בני ישראל וירשו
ט את-שמרון וישבו בעריה:

א. בקטעים שלפניך מובאות שתי סיבות שונות לגלות ממלכת ישראל.

הסבר את שתי הסיבות השונות על פי שני הקטעים שלפניך. בסס את דבריך על הכתוב.

(8 נקודות)

ב. קרא פסוקים 6, 23-24 בקטעים שלפניך.

(1) הסבר את שיטת ההגליה של אשור המתוארת בפסוקים אלה. (4 נקודות)

(2) מה יכולה להיות המטרה של השימוש בשיטת הגליה זו? (3 נקודות)

11. קרא מלכים ב, כ"ה, 22-26.

והעם הנשאר בארץ יהודה אשר
 השאיר נבוכדנאצר מלך בבל ויפקד עליהם את גדליהו
 בן אחיקם בן-שפן: וישמעו כל-שרי החילים המה והאנשים
 כי-הפקיד מלך-בבל את-גדליהו ויבאו אל-גדליהו המצפה
 וישמעאל בן-נתניה ויוחנן בן-קרח ושריה בן-תנחמת
 הנטפתי ויאזניהו בן-המעכתי המה ואנשיהם: וישבע להם
 גדליהו ולאנשיהם ויאמר להם אל-תיראו מעבדי הפשדים
 שבו בארץ ועבדו את-מלך בבל ויטב לכם: ויהיו
 בחדש השביעי בא וישמעאל בן-נתניה בן-אלישמע מזרע
 המלוכה ועשרה אנשים אתו ויכו את-גדליהו וימת ואת-
 היהודים ואת-הפשדים אשר-היו אתו במצפה: ויקמו כל-
 העם מקטן ועד-גדול ושרי החילים ויבאו מצרים כי יראו
 מפני כשדים:

א. מי היה גדליהו בן אחיקם, ומה היו המניעים לרציחתו? בתשובתך התייחס למניע אישי

ולמניע מדיני. (9 נקודות)

ב. במסורת ישראל נקבע צום לזכר גדליהו בן אחיקם ("צום גדליה").

מבחינה היסטורית, מדוע רצח גדליהו, שבעקבותיו נקבע הצום, הוא משמעותי

כל כך? (6 נקודות)

בהצלחה!